

MISERERE III

Onsdag 4 november 19.00
GUSTAF VASA KYRKA

Medlemmar ur
Gustaf Vasa Kammarkör
under ledning av Lars Fredén

Gregorio Allegri

MISERERE

Tomás Luis de Victoria

OFFICIUM DEFUNCTORUM

Gregorio Allegri (1582 – 1652) studerade musik för Giovanni Maria Nanini, en nära vän till Giovanni Pierluigi da Palestrina. Han kände kall till Kyrkan, och fick beneficium i katedralen i Fermo. Här komponerade Allegri ett flertal motetter och annan sakral musik, vilka, sedan de uppmärksammats av påve Urban VIII, gav honom anställning i Sixtinska kapellets kör i Rom. Där kvarblev han från december 1629 till sin död. Till sin karaktär beskrevs han som synnerligen ren och välvillig.

Det utan jämförelse mest hyllade verket av Allegri är hans *Miserere mei, Deus*, en tonsättning av psalm 50 (51) ur Vulgata. Den är skriven för två körer, ena med fem och den andra med fyra stämmor, och har erhållit avsevärd berömmelse. Den ena kören sjunger en enkel faux-bourdon som baseras på den ursprungliga cantus firmus i Tonus peregrinus; den andra kören sjunger en likartad faux-bourdon med äldre utsmyckningar och kadenser.

Musikstycket tilldrog sig anmärkningsvärd uppmärksamhet med det mysterium som det kringgärdades av och för hur svåråtkomligt det var; Vatikanen, som ville behålla mystiken, förbjöd mångfaldigande av noterna och hotade med exkommunicering av dem som utgav eller försökte utge noterna. En historia som man nog får förmoda är en skröna är att en fjortonårig Mozart som, under en resa till Rom med sin far, hörde stycket två gånger och transkriberade det från minnet.

Miserere

Miserere mei, Deus,
secundum magnam misericórdiam tuam,
Et secundum multitudinem miserationum
tuarum, dele iniquitatem meam.
Amplius lava me ab iniquitate mea:
et a peccato meo munda me.
Quoniam iniquitatem meam ego cognosco:
et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi et malum, coram te feci:
Ut justificeris in sermonibus tuis,
et vincas cum judicaris.
Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum:
et in peccatis concepit me mater mea.
Ecce enim veritatem dilexisti:
incerta et occulta sapientiae tuae
manifestasti mihi.
Asperges me hyssopo, et mundabor:
lavabis me, et super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium et laetitiam,
et exultabunt ossa humilitata.
Averte faciem tuam a peccatis meis:
et omnes iniquitates meas dele.
Cor mundum crea in me, Deus:
et spiritum rectum innova in visceribus meis.
Ne projicias me a facie tua:
et spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

Förbarma dig, Gud, i din nåd,
stryk ut mina synder i din stora godhet.
Gör mig fri från all min skuld
och rena mig från min synd.
Jag vet vad jag har brutit,
min synd står alltid inför mig.
Mot dig, bara mot dig har jag syndat,
jag har gjort det som är ont i dina ögon.

Du har rätt när du ställer mig till svars,
den dom du fäller är rättvis.

I skuld är jag född, i synd blev jag till i min
moders liv.
Du som älskar ett uppriktigt hjärta,
ge mig vishet i mitt innersta.

Rena mig med isop från min synd,
tvätta mig vit som snö.

Låt mig få höra glädjrop och lovsång,
låt den du har krossat få jubla.
Vänd bort din blick från mina synder,
stryk ut all min skuld.
Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta,
ge mig ett nytt och stadigt sinne.
Driv inte bort mig från din närhet,
ta inte ifrån mig min din heliga ande

Redde mihi laetitiam salutaris tui:
et spiritu principali confirma me.
Docebo iniquos vias tuas:
et impii ad te convertentur.
Libera me de sanguinibus, Deus,
Deus salutis meae:
et exultabit lingua mea justitiam tuam.
Domine, labia mea aperies:
et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium,
dedissem utique: holocaustis non delectaberis.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus:
cor contritum et humilitatum,
Deus, non despicias.
Benigne fac, Domine, in bona voluntate
tua Sion: ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae,
oblaciones et holocausta:

tunc imponent super altare tuum virtulos.

Låt mig åter få glädjas över att du räddar,
håll mig uppe, ge mig ett villigt sinne.
Jag skall visa syndarna dina vägar,
så att de vänder åter till dig.
Skydda mig från blodsdåd, Gud, min räddare.
Då skall jag jubla över din trofasthet.

Herre, öppna min mun, jag vill sjunga ditt lov.

Slaktoffer vill du inte ta emot,
och ger jag dig brännoffer försmår du det.
Det offer du begär är ett förkrossat hjärta,
en krossad och nedbruten människa
förkastar du inte, o Gud.
Låt i din godhet allt gå Sion väl,
bygg upp Jerusalems murar.

Då skall du få njuta rätta offer,
brännoffer och heloffer,

då skall unga tjurar offras på ditt altare.

Tomás Luis de Victoria (1548 - 1611) var en spansk präst och kompositör av sakral musik under renässansen. Han studerade för de påvliga sångarna Bartolomé de Escobedo och Cristóbal de Morales i Rom, blev kapellmästare där 1573 och 1589 fick han tjänst vid klarissaklostret Descalzas Reales i Madrid, där han kvarblev till sin död. Eventuellt studerade han i Rom även för Giovanni Pierluigi da Palestrina.

Tomás Luis de Victoria var en av de mest framstående representanterna för Palestrinastilen, och hans verk är ofta svåra att skilja från Palestrinas, men röjer inte sällan ett mera kärvt och lidelsefullt kynne. Hans mest berömda arbete är hans requiem *Officium defunctorum 6 vocum* (1605), intaget i Eslavas "Lira sacro-hispana". Den skrevs till begravningen av Maria av Habsburg, och brukar gå under namnet Victorias Requiem

Taedet animam meam vitae meae,
dimittam adversum me eloquium meum,
loquar inamaritudine animae meae. Dicam Deo:
Noli mecondemnare: indica mihi,
cur me ita iudices. Numquid bonum tibi videtur,
si calumniaris me, et opprimas me, opus
manuum tuarum, et consilium impiorum adjuves?
Numquid oculi carnei tibi sunt; aut, sicut videt
homo, et tu videbis?
Numquid sicut dies hominis dies tuae,
et anni tui sicut humana sunt tempora,
ut quaeras iniquitatem meam,
et peccatum meum scruteris?
Et scias, quia nihil impium fecerim,
cum sit nemo, qui de manu tua possit eruere.
Job 10:1-7

Jag äcklas av livet..
Jag kan inte hålla tillbaka min klagan,
jag vill ge ord åt min bitterhet.
Jag säger till Gud: Döm mig inte skyldig,
låt mig veta varför du söker sak med mig
Vad har du för glädje av att förtrycka,
att förkasta den du själv har skapat,
medan ditt ljus lyser över de gudlösa?
Har du en människas ögon,
ser du som dödliga ser?
Är din livstid en människas, dina år en mans,
eftersom du söker fel hos mig,
letar efter mina synder,
fastän du vet att jag är oskyldig?
Det finns ingen räddning undan dig.

Job 10:1-7

Introitus

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.
Te decet hymnus, Deus in Sion,
et tibi reddetur votum in Jerusalem,
exaudi orationem meam,
ad te omnis caro veniet.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Kyrie eleison, Christe, eleison.

Graduale

Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.
In memoria aeterna erit justus:
ab auditione mala non timebit.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.

Sequentia

Dies irae, dies illa, solvet saeculum in favilla

teste David cum Sibylla.
Quantus tremor est futurus,
quando iudex est venturus, cuncta stricte
discussurus!

Tuba mirum spargens sonum,
per sepulchra regionum,
coget omnes ante thronum.
Mors stupebit et natura,
cum resurget creatura, iudicanti responsura.

Liber scriptus proferetur,
in quo totum continetur,
unde mundus iudicetur.
Iudex ergo cum sedebit,
quidquid latet, apparebit,
nil inultum remanebit.

Quid sum miser tunc dicturus,
quem patronum rogaturus,
cum vix justus sit securus?
Rex tremendae majestatis,
qui salvandos salvas gratis,
salva me, fons pietatis.
Recordare Jesu pie,
quod sum causa tuae viae.

Evig vila giv dem, Herre,
och låt det eviga ljuset lysa för dem.
Dig höves en hymn, Gud, i Sion,
och dig skall bringas en bön i Jerusalem.
Hör min bön!
Till dig skall allt kött komma.
Giv dem evig vila, Herre,
och låt det eviga ljuset lysa för dem.

Herre, förbarma dig, Kristus, förbarma dig!

Evig vila giv dem, Herre,
och låt det eviga ljuset lysa för dem.
I evigt minne är den rättfärdige.
Att höra dåliga saker fruktar han inte.
Evig vila giv dem, Herre,
och låt det eviga ljuset lysa för dem.

Den där dagen - vredens dag, skall upplösa
världen i aska
enligt vittnesmål av David jämte Sibyllan.
Hur stor skall inte skräcken bli,
när domaren kommer för att döma allt strängt!

Basunen skall sprida ett besynnerligt ljud
överallt bland nejdernas gravar
och samla alla framför tronen.
Döden bestört står stilla och naturen,
när människorna står upp för att svara
inför domaren.

En skriven bok skall bäras fram,
i vilken allt står,
enligt vilket världen skall dömas.
När då domaren sitter,
skall allt fördolt komma i dagen,
ingenting skall förbli ostraffat.

Vad skall jag stackare då säga?
Vem skall jag be vara min försvarare,
när knappt en rättskaffens är säker?
Du konung av fruktansvärt majestät,
som av nåd frälser de frälsansvärda,
fräls mig, du fromhetens källa!
Kom ihåg, hulde Jesus,
att jag är orsaken till din vandring!

ne me perdas illa die.
Quaerens me sedisti lassus,
redemisti crucem passus,
tantus labor non sit cassus.

Juste judex ultionis,
donum fac remissionis
ante diem rationis.
Ingemisco tanquam reus,
culpa rubet vultus meus,
supplicanti parce, Deus.

Qui Mariam absolvisti,
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.
Preces meae non sunt dignae,
sed tu, bonus, fac benigne,
ne perenni cremer igne.
Inter oves locum praesta,
et ab haedis me sequestra,
statuens in parte dextra.
Confutatis maledictis,
flammis acribus addictis,
voca me cum benedictis.

Oro supplex et acclinis,
cor contritum quasi cinis,
gere curam mei finis!

Lacrymosa dies illa,
qua resurget ex favilla
judicandus homo reus.
Huic ergo parce Deus.

Pie Jesu Domine, dona eis requiem! Amen!

Offertorio

Domine Jesu Christe, rex gloriae,
libera animas omnium fidelium
defunctorum de poenis inferni
et de profundo lacu.
Libera eas de ore leonis,
ne absorbeat eas Tartarus,
ne cadant in obscurum:
sed signifer sanctus Michael
repraesentet eas in lucem sanctam,
quam olim Abrahae promisisti et semini ejus.

Förgör mig icke på den där dagen!
När du sökte mig fick du trött sätta dig,
du förlöste mig genom att lida korset;
låt ej ett så stort lidande vara fåfängt!

Du, det rättvisa straffets domare,
giv mig förlåtelse
före räkenskapens dag!
Jag suckar som en anklagad,
av skuldens rodnad lyser mitt ansikte -
skona, Gud, den bönfallande!

Du som frikände Maria
och bönhörde rövaren,
har givit även mig hopp.
Mina böner är icke värdiga,
men se du gode välvilligt till
att jag ej förbränns av den eviga elden!
Bered plats bland fåren
och skilj mig från getterna
och ställ mig på din högra sida!
När de förbannade är förskjutna
och dömda till de häftiga lågorna,
men kalla mig med de välsignade!

Jag ber i ödmjuk bön på knä
- mitt hjärta är pulvriserat såsom aska -
hav omsorg om mitt slut!

Tårfylld blir den där dagen,
då åter ur askan reser sig
den skyldiga människan för att dömas.
Skona alltså denna, Gud!

Milde Herre Jesus, giv dem frid! Amen!

Herre Jesus Kristus, ärans konung,
befria alla trogna avlidnas själar
från underjordens plågor
och från den djupa sjön!
Befria dem från lejonets gap,
så att inte Tartarus uppslukar dem
och så att de inte faller ned i mörkret,
utan så att banerföraren, den helige Mikael,
kan föra dem till det heliga ljuset,
som du en gång lovade Abraham och hans säd.

Hostias et preces tibi, Domine, laudis offerimus.
Tu suscipe pro animabus illis,
quarum hodie memoriam facimus;
fac eas, Domine,
de morte transire ad vitam,
quam olim Abrahae promisisti et semini ejus.

Offer bringar vi dig, Herre, lovsånger;
mottag dem till förmån för de själar
vilkas minne vi firar idag;
låt dem, Herre,
gå över från döden till det liv
som du en gång lovade Abraham och hans säd!

Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth,
pleni sunt coeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis!
Benedictus, qui venit
in nomine Domini. Hosanna in excelsis!

Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot.
Full är himlen och jorden av din härlighet.
Hosianna i höjden!
Välsignad den som kommer
i Herrens namn! Hosianna i höjden!

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem!
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona eis requiem sempiternam!

Du Guds lamm som borttager världens synder,
giv dem vila!
Du Guds lamm som borttager världens synder,
giv dem evig vila!

Communio

Lux aeterna luceat eis, Domine,
cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiem aeternam dona eis, Domine,
et lux perpetua luceat eis.
Cum sanctis tuis in aeternum,
quia pius es.
Requiescant in pace. Amen.

Låt, Herre, det eviga ljuset lysa för dem
tillsammans med dina heliga i evighet,
eftersom du är kärleksfull.
Evig vila giv dem, Herre,
och låt det eviga ljuset lysa för dem.
Tillsammans med dina heliga i evighet,
eftersom du är kärleksfull.
Må dom vila i frid. Amen

Motetum

Versa est in luctum cithara mea
et organum meum in vocem flentium.
Parce mihi, Domine, nihil enim sunt dies mei.

Min harpa är stämd i sorg
och min musik är de som gråters röster.
Rädda mig Herre ty mina dagar är intet.

Libera me, Domine, de morte aeterna,
in die illa tremenda:
Quando caeli movendi sunt et terra.
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Tremens factus sum ego, et timeo, dum discussio
venerit, atque ventura ira.
Dies illa, dies irae, calamitatis et miseriae,
dies magna et amara valde.
Dum veneris iudicare saeculum per ignem.
Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.

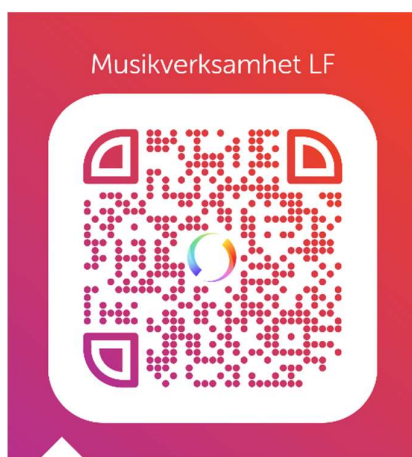
Befria mig, Herre, från den eviga döden
på den fruktansvärda dagen,
då himmel och jord skall skakas,
då du kommer för att döma världen med eld.
Jag bävar och darrar, medan jag väntar
på din rannsakan och vrede.
Den dagen, vredens dag, olyckan och
eländighetens dag.
Den dagen, den stora och bittra dagen.
Giv dem, Herre, den eviga
vilan och må det eviga ljuset lysa för dem.

Kyrie eleison, Christe eleison.
Kyrie eleison.

Herre, förbarma dig. Kriste, förbarma dig.
Herre, förbarma dig.

Kollekt till musikverksamheten mottages tacksamt vid utgången!

Du kan även swisha din gåva till nummer 123 291 96 78,
ange "LF" i meddelandefältet eller använd QRkod nedan.

Swish. Betala enklare.